

اندوه ناتمام رئیس جمهور کرزی برای ملا برادر محمد اکرام اندیشمند

رئیس جمهور کرزی همچنان غم ناتمام ملا برادر زندانی را در سینه دارد. او از هر فرصتی در بیرون کشیدن آه استخوانسوز و جان گداز این غمنامه ی بی پایان استفاده می کند. در هر محفلی از غم ملا برادر می نالد و در جهت رهایی وی از زندان پاکستان هر دروازه ای را، از اسلام آباد تا لندن، دق الباب می کند و التماس گونه می خواهد تا ملا برادر آخند از بند پاکستانیها آزادی یابد. تمام افغانستان برای رئیس جمهور ما، غم نامه ی ناتمام ملا برادر زندانی شده است. در حالی که او دست التماس را بسوی نواز شریف صدراعظم پاکستان در مذاکرات اخیر لندن (7 عقرب 1392/29 اکتوبر 2013) دراز کرد تا کم از کم زمینه را برای دیدار قاصدان وی با ملا برادر مساعد کند، در سفر هفته پیشین نواز شریف (9 قوس 1392 / 30 نوامبر 2013) بار دیگر از اندوه خود در مورد ملا برادر محبوس سخن گفت و از زمامدار پاکستان خواست که برادر زندانی اش را از زندان آزاد کند. چرا رئیس جمهور کرزی تا این حد مشتاق آزادی ملا برادر معاون ملا عمر رهبر تحریک طالبان است؟ آیا ملا برادر که رئیس جمهور کرزی او را شخصیت اصلی و تأثیرگذار در مذاکره و مصالحه با طالبان می پندارد، نقش مهم و تعیین کننده در مذاکره و صلح با طالبان خواهد داشت؟ آیا ملا برادر رویای رئیس جمهور کرزی را در رسیدن به توافق صلحی با طالبان که متضمن پذیرش زعامت کرزی باشد، برآورده خواهد ساخت؟

ملا برادر کیست؟

ملا عبدالغنی برادر معاون پیشین ملا عمر رهبر تحریک اسلامی طالبان که در سال 1968 در ولسوالی دهرآود مربوط ولایت ارزگان تولد شد، یکی از همراهان رهبر طالبان است که تحریک مذکور را در سال 1994 ایجاد کرد. ملا برادر در میان بنیادگذاران جریان طالبان، فردی با اندیشه و برنامه در جهت افکار و اهداف این جریان معرفی می شود. وی مانند بسیاری از رهبران و فرماندهان طالبان در مدارس دینی پاکستان درس خوانده و در افغانستان جنگیده است. او پس از حمله نظامی امریکا و فروپاشی امارت طالبان با ملا عمر به پاکستان فرار کرد و در میان هسته ی رهبری طالبان که به شورای کویت معروف شد، با تأثیر گذاری بیشتر ظاهر شد. او در سازماندهی مجدد نیروهای نظامی طالبان با همکاری مستقیم سازمان استخبارات نظامی ارتش پاکستان (آی.اس.آی) نقش بسیار مهم و اصلی ایفا کرد. اما پس از شکل گیری مجدد نیروی طالبان و ده سال جنگ با حکومت کرزی و نیروهای غربی برهبری ایالات متحده امریکا، مورد بی مهری و سوء ظن ISI قرار گرفت و در سال 2010 در کراچی دستگیر و به زندان افکنده شد. دستگیری ملا برادر توسط زمام داران پاکستانی در حالی که پاکستان مقر حیات و فعالیت بسیاری از رهبران و فرماندهان طالبان است، حدس و گمان هایی را در روابط ناآشکار او و رئیس جمهور کرزی ایجاد کرد. گفته می شود که ملا برادر قصد

داشت تا مذاکرات صلح طالبان با حکومت کرزی را بدور از نظارت پاکستان شکل دهد و به سرانجام برساند.

پیوند های کرزی و ملابرادر:

رئیس جمهور کرزی و ملابرادر از لحاظ تعلقات قبیله ای به قبیله پوپلزی قوم پشتون از قبایل پشتون ولایت قندهار منسوب هستند. ممکن است که این پیوند قبیله ای موجب تأمین روابط دوستانه میان طرفین شده باشد. ملابرادر در سالهای نخست ظهور طالبان که حامد کرزی به حمایت از آنها پرداخت و سپس از سوی ملا عمر به عنوان نماینده ی طالبان در سازمان ملل معرفی می شد، از حامیان اصلی وی در درون تحریک طالبان بود. هر چند که کرزی به این ماموریت تحریک طالبان در شهر نیویارک نرفت، اما شواهد بعدی نشان میدهد که این روابط کماکان میان آنها ادامه یافت. احمد ولی کرزی برادر مقتول رئیس جمهور که از سال 2005 تا 2011 ریاست شورای ولایتی قندهار را بدوش داشت، نیز با ملابرادر روابط نزدیک ایجاد کرده بود. مسلم است که این روابط بدور از آگاهی و نظارت کرزی انجام نمی شد.

آرزوهای رئیس جمهور کرزی در آزادی ملابرادر:

یکی از فرماندهان طالبان در ولایت غزنی که سه سال قبل کشته شد و قبل از مرگش در یک کار اطلاعاتی نهاد امنیت ملی افغانستان بصورت مخفیانه با رئیس جمهور کرزی ملاقات کرد، در برابر این پرسش رئیس جمهور که پیروزی در این جنگ چگونه بدست می آید، گفت: اگر عقل سیاسی تو را ملاعمر داشت، او پیروز میدان بود و اگر لشکر طالب او در کنار تو بود، پیروزی با تو بود. رئیس جمهور، ذوق زده این فرمانده طالب را در آغوش کشید و برایش گفت که اصل گپ را و گپِ دلم را بیان کردی.

بدون تردید، پذیرش زعامت و ریاست حامد کرزی توسط طالبان و یا توسط بخشی از آنها، آرزویی است که رئیس جمهور کرزی در تمام سالهای زمام داری اش، آنرا به سر می پروراند. آرزوی که محقق نشد و لشکر طالب کماکان دشمن کرزی و حکومت او در سنگر جنگ باقی ماند.

تلاش بی صبرانه ی رئیس جمهور کرزی برای آزادی ملابرادر افزون بر آنکه از روابط پیشین وی با ملابرادر ناشی می شود، به تحقق این آرزوی محقق نشده ی رئیس جمهور برمیگردد. کرزی در صدد آن است تا ملابرادر بخشی از این آرزوی وی را بر آورده سازد. رئیس جمهور کرزی می پندارد که ملابرادر به عنوان فرد مقتدر طالبان که پس از سقوط امارت طالبی به عنوان معاون ملاعمر قدرت و نفوذ زیادی را کسب کرد، نقش مهمی را در کشاندن طالبان به صلح و توافق بازی می کند. به ویژه وی قادر خواهد بود تا تمام افراد پوپلزی را از میان طالبان بسوی او بکشاند.

در حالی که پاکستان بصورت تحقیر آمیزی، رئیس جمهور کرزی را در مورد آزادی ملابرادر به بازی گرفته است، این نکته ی قابل پرسش به پاسخ درست نیاز دارد که آیا ملابرادر پس از آزادی خود، مطالبات کرزی را برآورده می کند و آیا او از چنین توان و تأثیری پس از ده سال زندان برخوردار است؟

اما تمام شواهد حکایت از پاسخ منفی به این پرسش دارد. نه ملابرادر به مطالبات رئیس جمهور کرزی پاسخ مثبت خواهد داد و نه او نفوذ و تأثیرگذاری پیشین را در میان طالبان دارد. حتی او از نظر جسمی و روانی به شدت بیمار است. امید بستن به بیمار جسمی و روانی در دسترسی به موضوع مهم و بزرگ صلح، یا ریاکاری برای اغفال مردم است و یا ناتوانی و درماندگی در سیاست و زعامت اقتدار سیاسی.